

Voorstel West Betuwe Beraad

Van:	Stuurgroep
Aan:	West Betuwe Beraad
Datum WBB:	5 november 2018
Datum behandeling Stuurgroep:	12 oktober 2018
Bijlagen:	2

Onderwerp

Eigen bijdragen Wmo 2019

Gevraagde beslissing

Instemming om de afzonderlijke drie gemeenteraden van Geldermalsen, Neerijnen en Lingewaal het onderstaande voor te leggen ter besluitvorming:

1. Het bepalen van de standaard maximale periodebijdrage voor Wmo-cliënten op € 17,50 per vier weken.
2. Het toepassen van Minimabeleid, waarmee cliënten met een verzamelinkomen tot 120% van de bijstandsnorm vrijgesteld worden van een eigen bijdrage voor Wmo-maatwerkvoorzieningen (niet zijnde beschermd wonen of opvang) zolang de hoogte van het inkomen van toepassing is.

Inleiding

In de uitvoering van de Wmo kan een gemeente regels stellen voor bijdrage in de kosten van algemene voorzieningen, maatwerkvoorzieningen en pgb's. Er zijn twee doelen van een eigen bijdrage:

1. Een eigen bijdrage maakt inwoners bewust dat zorg geld kost. Inwoners kunnen de afweging maken wat het kost om voor een bepaald bedrag bijvoorbeeld huishoudelijke hulp af te nemen via de gemeente (Wmo) of juist door eigen inhuur.
2. Een gemeente ontvangt hiermee, naast rijksmiddelen, extra middelen om goede maatschappelijke ondersteuning in te kopen.

De inning van de eigen bijdragen wordt uitgevoerd door het CAK. Voor deze inning vraag het CAK elke gemeenten om een aantal 'parameters' te bepalen. Met deze parameters kan elke gemeente eigen keuzes maken, met name wat betreft de hoogte van de eigen bijdragen in relatie tot het inkomen van de Wmo-cliënten.

Heffing eigen bijdragen tot en met 2018

Tot en met 2018 konden stelde elke gemeente vier parameters vast:

- a. De maximale periodebijdrage (MPB) – inkomensafhankelijk deel;
- b. Startpunt voor het inkomensafhankelijke deel van de eigen bijdrage;
- c. Het marginaal tarief, oftewel de hellingspercentage vanaf het startpunt (hoe hoger inkomen, hoe meer eigen bijdrage);
- d. Minimabeleid: volledig vrijstellen van een eigen bijdrage tot een ingesteld inkomensniveau.

De hoogte van de eigen bijdrage per persoon hangt daardoor af van onder andere leeftijd, inkomen, vermogen, samenstelling van het huishouden en eventuele andere hulp die een inwoner krijgt.

De gemeenten Geldermalsen, Neerijnen en Lingewaal hebben de afgelopen jaren eigen bijdragen laten innen. Zij hebben enigszins verschillende parameters ingesteld. Overeenkomsten en verschillen zijn:

Tot en met 2018	Geldermalsen	Neerijnen	Lingewaal
a. Maximale Periode Bijdrage	€17,60	€17,60	€0,00
b. Startpunt	100%	100%	100%
c. Marginaal tarief - hellingspercentage	12,5%	12,5%	12,5%
d. Minimabeleid	Ja	Nee	Nee

De twee verschillen zijn:

- Lingewaal heeft de inkomensafhankelijke maximale periodebijdrage (MPB) op nul euro gezet, en Neerijnen en Geldermalsen op €17,60
- Geldermalsen heeft minimabeleid toegepast voor Wmo-cliënten met inkomens tot 120% van het bijstandsniveau. Neerijnen en Lingewaal hebben dat niet gedaan. Het effect van het op nul euro zetten van de MPB door Lingewaal is wel dat lage inkomens geen eigen bijdragen betalen.

In de bijlagen worden deze verschillen en de parameters toegelicht

Wat betreft de inkomsten die elke gemeenten via het CAK binnen kreeg waren daardoor ook verschillen. In 2017 waren de inkomsten als volgt:

2017	Geldermalsen	Neerijnen	Lingewaal
Aantal Wmo-cliënten totaal	635	267	236
Gemiddeld per 4 weken	511	208	189
Gemiddeld geïnd bedrag per cliënt per 4 wk	€ 33,94	€ 35,91	€ 28,63
Aantal minimabeleid gem. per 4 weken	240	0	0
Inkomsten door eigen bijdragen Wmo	€ 226.000	€ 97.000	€ 70.000

Heffing eigen bijdragen in 2019

Voor de nieuwe gemeente West Betuwe zullen er keuzes gemaakt moeten worden. Daarbij zijn er twee ontwikkelingen waar rekening mee gehouden moet worden:

- De invoering van het landelijk abonnementstarief per 1 januari 2019;
- Harmonisatie van het eigen bijdrage-beleid.

Invoering abonnementstarief in 2019

Het eigen bijdragen beleid zal in 2019 sterk veranderen door invoering van het abonnementstarief voor Wmo-voorzieningen door het Rijk. In het regeerakkoord is afgesproken dat voor Wmo-voorzieningen een vast tarief van € 17,50 per periodebijdrage zal worden ingevoerd (het abonnementstarief). Voor de invoering van het abonnementstarief is een wetswijziging vereist en daarom kan de maatregel pas per 1 januari 2020 volledig worden ingevoerd. Voor 2019 is door de minister gekozen voor een tussenvorm. Het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 wordt voor 2019 zo gewijzigd dat een maximale periodebijdrage van € 17,50 voor maatwerkvoorzieningen per 1 januari 2019 van kracht wordt.

De eigen bijdrage voor Wmo-voorzieningen wordt daarmee onafhankelijk van het zorggebruik, inkomen en vermogen. Het kabinet wil met deze maatregel een stapeling van zorgkosten tegengaan.

Door de invoering van het abonnementstarief zullen twee parameters verdwijnen. Omdat het inkomensafhankelijk deel opgeheven wordt, zullen de volgende twee parameters niet meer toegepast worden:

- b. Het startpunt van de inkomensafhankelijke bijdrage;
- c. Het marginaal tarief, oftewel hellingspercentage bij de inkomensafhankelijke bijdrage. De maximale eigen vaste eigen zal maximaal € 17,50 voor alle Wmo-cliënten bedragen.

Parameter die overblijven:

- a. De maximale periodebijdrage (MPB): die wordt door het Rijk abonnementstarief genoemd en is door het Rijk op maximaal €17,50 gezet;
- d. Het minimabeleid: dat mag vanaf 2019 nog steeds toegepast worden.

Harmonisatie eigen bijdragen-beleid West Betuwe

Per 1 januari zal de gemeente West Betuwe één geharmoniseerd eigen bijdrage-beleid moeten voeren en een keuze moeten maken wat betreft de twee parameters. Het voorstel is:

- De standaard maximale periodebijdrage voor Wmo-cliënten te stellen op € 17,50 per vier weken (parameter a);
- Minimabeleid toe te passen en het volledig vrijstellen van een eigen bijdrage waarmee cliënten met een verzamelinkomen tot 120% van de bijstandsnorm vrijgesteld worden van een eigen bijdrage voor Wmo-voorzieningen,

Omdat de inning van de eigen bijdrage al in december definitief organisatorisch en technisch voorbereid moet worden en omdat ook inwoners tijdig op de hoogte gesteld moeten worden van de veranderingen, is bestuurlijke besluitvorming in het 4^e kwartaal van de afzonderlijk gemeenten noodzakelijk.

Beoogde effecten

Eenduidig beleid en rechtsgelijkheid

Met dit besluit kan er door de nieuwe gemeente West Betuwe per 1 januari 2019 een eenduidig eigen bijdrage-beleid gevoerd worden inzake Wmo-voorzieningen. Daarmee wordt rechtsgelijkheid voor inwoners bewerkstelligd.

Uitvoering van de inning van eigen bijdragen door CAK wordt mogelijk gemaakt

Door de keuze ten aanzien van de twee parameters kan het CAK de inning van de eigen bijdragen vanaf 1 januari 2019 uitvoeren. Daarbij kunnen Wmo-cliënten tijdig geïnformeerd worden. Zonder tijdige voorbereiding in december staat inning van eigen bijdragen op losse schroeven.

Argumenten

1.1 Een eigen bijdrage maakt inwoners bewust dat zorg geld kost

Door de inning van een eigen bijdrage blijft het bevorderen van het kostenbewustzijn bij inwoners intact. Daarom is het wenselijk dat de gemeente West Betuwe het maximale periodebedrag van €17,50 gaat laten innen door het CAK..

1.2 Een eigen bijdrage helpt mee om voorzieningen in het sociaal domein te bekostigen

Hoewel het totaal van inkomsten door eigen bijdragen aanzienlijk zal dalen door het van rijkswege schrappen van de inkomensafhankelijkheid, blijft er naar verwachting een bedrag van €71.000 over door de inning van eigen bijdragen bij het gebruik van Wmo-voorzieningen.

2.2 De inwoners met de laagste inkomens hoeven geen eigen bijdragen voor Wmo-voorzieningen te betalen

De gemeente Geldermalsen paste de afgelopen jaren minimabeleid toe. Inwoners met een inkomen onder de 120% van het bijstandsniveau hoefden geen eigen bijdrage te betalen. De gemeente Lingewaal liet de mensen met lage inkomens ook geen eigen bijdrage betalen door de maximale periodebijdrage op nul te zetten, waardoor eigen bijdragen alleen betaald moesten worden vanaf bepaalde inkomensgroepen.

Alleen de gemeente Neerijnen hief de afgelopen jaren een eigen bijdrage bij alle inkomensgroepen. In het kader van harmonisatie is nu het voorstel om het minimabeleid voor West Betuwe in te gaan voeren.

Kanttekeningen

1.1 Het principe 'bijdragen naar draagkracht' wordt sterk verminderd.

Tot en met 2018 konden gemeenten een eigen beleid voeren in het bepalen van hoogte van de eigen bijdrage naar draagkracht. Door de invoering van een vast maximaal tarief is dat niet meer mogelijk met uitzondering van het toepassen van minimabeleid. In het voorstel aan het West Betuwe Beraad gaan we uit van het toepassen van het draagkrachtbeginsel.

1.2 De inkomsten van de gemeente worden aanzienlijk lager

De verlaging van de inkomsten is voor het grootste deel (46%) een rechtstreeks gevolg van de invoering van het abonnementstarief per 1 januari 2019. Een kleiner deel (34%) van de verlaging is het gevolg van het toepassen van het minimabeleid. De vermindering van inkomsten wordt voor een deel door het Rijk gecompenseerd via het Gemeentefonds.

1.3 De verlaging van de eigen bijdrage voor inkomens boven de 120% van de bijstandsnorm zal een aanzuigende werking hebben

Naar verwachting zullen inwoners met hogere inkomens door de verlaging van een eigen bijdrage voor Wmo-voorzieningen eerder overwegen om de voorzieningen via de Wmo aan te vragen in plaats van zelf te regelen. Een stijging van het aantal Wmo-cliënten zal extra kosten voor de gemeente betekenen, dit naast het directe effect van de lagere opbrengst aan eigen bijdragen.

Financiën

Ten opzichte van 2018 zullen er in 2019 financiële grote veranderingen optreden door dit nieuwe eigen bijdrage-beleid. In het volgende overzicht wordt dit duidelijk:

	Geldermalsen	Neerijnen	Lingewaal	Totaal
Geschatte EB-inkomsten 2018 excl. minimabeleid		€ 113.000	€ 33.000	€ 146.000
Geschatte EB-inkomsten 2018 incl. Minimabeleid	€216.000			€216.000
Geschatte EB-inkomsten 2018 Totaal				€362.000
Eigen bijdrage inkomsten Abo Tarief 17,50 per 4 weken per 2019	€ 109.000	€ 46.000	€ 40.000	€ 195.000
Minder inkomsten door Abo Tarief per 2019	€107.000	€67.000	- €7.000	€167.000
% minder inkomsten door Abotarief	50%	60%	-21% (stijging)	46%
Minder inkomsten door toepassing minimabeleid 2019	€ 64.000	€ 31.000	€29.000	€ 124.000
EB-inkomsten 2019 mét minimabeleid	€ 45.000	€15.000	€11.000	€71.000
Verschil inkomsten 2018 - 2019 mét abotarief én minimabeleid	-€171.000	-€98.000	- €22000	-€-291.000
% minder inkomsten 2019 met abotarief en min.beleid t.o.v. 2018	79%	86%	67%	80%

De cijfers zijn verwachtingen gebaseerd op beschikbare cijfers peildatum 23-09-2018 (Bron CAK, Wmo-Monitor).

Vanuit Geldermalsen is er een bedrag gereserveerd voor de financiële gevolgen van de invoering van het abonnementstarief van 406.000 euro (203.000 euro uit de Maartcirculaire 2018 aangevuld met eenzelfde bedrag aan cofinanciering vanuit gemeente). Vanuit de gemeente Neerijnen is alleen de bijdrage van het Rijk (85.000 euro) opgenomen. Lingewaal heeft niets opgenomen aangezien invoering van het abonnementstarief (zonder minimabeleid) 7.000 euro in de plus als gevolg zou hebben.

In de begroting is dus rekening gehouden met 491.000 euro aan dekking voor de financiële consequenties van kosten door het abonnementstarief. Dit is ruim voldoende voor een eigen bijdrage-beleid dat uitgaat van een maximaal eigen bijdrage van €17,50 per vier weken, het toepassen van minimabeleid en het opvangen van de kosten als gevolg van de aanzuigende werking van de maatregel¹.

¹ De kosten van het abonnementstarief waren op basis van berekeningen van het CPB in het regeerakkoord begroot op € 145 miljoen vanwege een lagere opbrengst aan eigen bijdrage en € 145 miljoen als gevolg van de aanzuigende werking van de maatregel. Het Rijk compenseert gemeenten alleen voor de kosten van het verlies aan eigen bijdragen en stort een

Communicatie

Er is bepaald dat het CAK naar de *bestaande* Wmo-cliënten zal communiceren over de veranderde uitvoering met betrekking tot in de eigen bijdragen met ingang van 1 januari 2019. Het CAK informeert over de uitvoering en het ministerie van VWS over de beleidswijziging. Het CAK zal dat doen zodra het Besluit is gepubliceerd.

Vanaf 1 januari 2019 zal informatie over de heffing van eigen bijdrage voor Wmo-voorzieningen gegeven worden op website van West Betuwe en het Sociaal Team. Inwoners die zich vanaf 2 januari 2019 melden voor ondersteuning zullen in hun contacten met medewerkers van het Sociaal Team geïnformeerd worden.

Aanpak / Uitvoering

De planning rond de besluitvorming van dit voorstel is als volgt:

- Besluitvorming West Betuwe Beraad op 5 november 2018
- Besluitvorming gemeenteraad Neerijnen op 6 december
- Besluitvorming gemeenteraad Lingewaal op 13 december
- Besluitvorming gemeenteraad Geldermalsen op 18 december
- Verwerking van dit beleid in de nieuwe Wmo/Jeugd verordening 2019 (2^e helft december) die begin 2019 ter besluitvorming aan de nieuwe gemeenteraad van West Betuwe ter besluitvorming voorgelegd kan worden

Na 18 december zullen aan de hand van dit voorstel parameters worden doorgegeven aan het CAK. Daarmee kan het CAK de inning van de eigen bijdragen voor Wmo-voorzieningen in 2019 ter hand nemen.

Bijlagen

1. Toelichting gevolgen invoering abonnementstarief per 1 januari 2019
2. VNG Ledenbrief d.d. 3 oktober 2018 inzake abonnementstarief

bedrag van € 143 miljoen oplopend tot € 145 miljoen per jaar structureel in het gemeentefonds. In het Interbestuurlijk Programma afgesproken dat gemeenten de kosten van de aanzuigende werking (€ 145 miljoen) dekken uit het accres. Inmiddels heeft het CPB nieuwe berekeningen gemaakt met betrekking tot het verlies aan inkomsten uit eigen bijdragen en de kosten van de aanzuigende werking. Als gevolg van de herberekening door het CPB worden de totale kosten nu geraamd op € 190 miljoen. Als dit klopt dan is het bedrag dat gemeenten zelf moeten bijleggen uit het accres teruggebracht tot € 45 miljoen per jaar in plaats van € 145 miljoen (Bron VNG Ledenbrief 3 oktober 2018).

Besluit West Betuwe Beraad

Agendanummer : 2018-07-6.2

Het West Betuwe Beraad;

gelezen het voorstel van de Stuurgroep West Betuwe van 12 oktober 2018:

Besluit :

tot instemming om de afzonderlijke drie gemeenteraden van Geldermalsen, Neerijnen en Lingewaal het onderstaande ter besluitvorming voor te leggen.

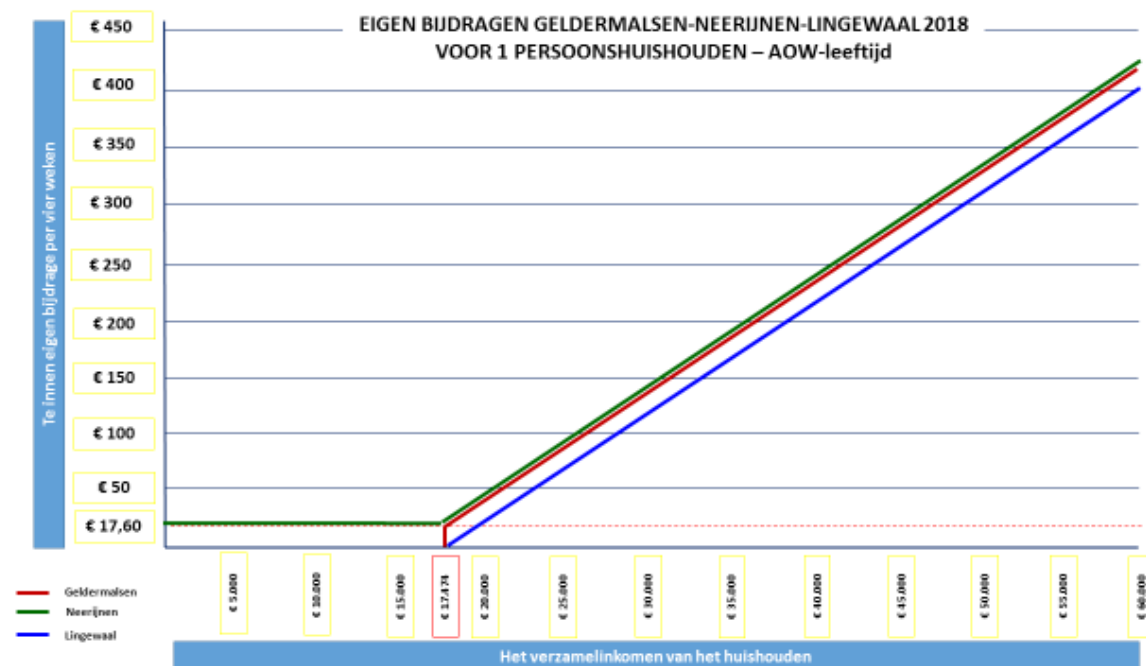
1. Het bepalen van de standaard maximale periodebijdrage voor Wmo-cliënten op € 17,50 per vier weken.
2. Het toepassen van Minimabeleid, waarmee cliënten met een verzamelinkomen tot 120% van de bijstandsnorm vrijgesteld worden van een eigen bijdrage voor Wmo-maatwerkvoorzieningen (niet zijnde beschermd wonen of opvang) zolang de hoogte van het inkomen van toepassing is.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 5 november 2018

, voorzitter

, secretaris

Bijlage 1 Toelichting gevolgen invoering abonnementsstarief per 1 januari 2019

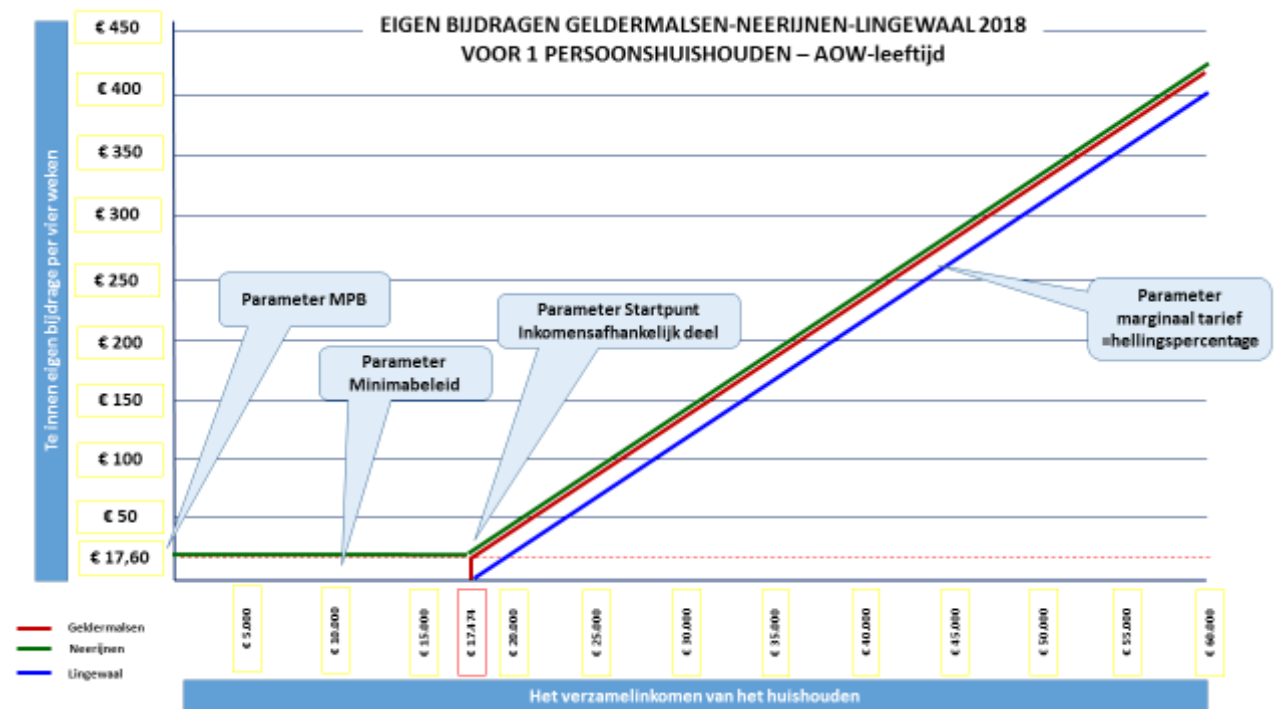
Geldermalsen, Neerijnen en Lingewaal voeren tot en met 2018 een verschillend eigen bijdrage-beleid voor Wmo-voorzieningen:

- Geldermalsen past minimabeleid toe, dat wil zeggen dat lagere inkomensgroepen (tot 120% van het bijstandsniveau) geen eigen betalen. In het figuur hierboven is het duidelijk dat een *éénpersoonshuishouden met AOW-leeftijd*² tot een inkomen van € 17.474 geen eigen bijdrage betalen. Vanaf met een inkomen van € 17.474 betaal men maximaal €17,60 per vier weken. Hoe hoger vervolgens het inkomen is hoe hoger de maximale eigen bijdrage (zie de rode lijn).
- Neerijnen past geen minimabeleid toe. De lagere inkomensgroepen betalen allemaal maximaal €17,60. Vanaf een inkomen van €17.474 loopt de groene lijn van Neerijnen gelijk op met die van Geldermalsen.
- Lingewaal heeft ook geen minimabeleid, maar toch betalen de lagere inkomens géén eigen bijdrage. Dit komt doordat Lingewaal de inkomensafhankelijk maximale bijdrage niet op € 17,60 gezet heeft, maar op nul euro. Ook in Lingewaal gaan 1 persoonshuishoudens met een inkomen van € 17.474 geleidelijk steeds meer eigen bijdrage betalen als de inkomens stijgen. De blauwe lijn van Lingewaal begint in tegen stelling tot Geldermalsen en Neerijnen niet bij €17,60 maar bij €0,0

2 Naast deze groep onderscheid men nog de drie onderscheiden groepen, met elke een groep een eigen startpunt van het inkomensafhankelijk deel:

- éénpersoons, niet AOW gerechtigd: € 22.873
- meerpersoons, niet AOW gerechtigd: € 35.175
- meerpersoons, AOW gerechtigd: € 24.128

In het onderstaande figuur staan de vier parameters verwerkt.

In het volgende figuur wordt het effect van het abonnementstarief duidelijk.

